

**Optegnelser
om
Slægten LAU**

Efter en afskrift 1965

Den bornholmske Slægt L a u (Lou, Low) har sit Udspring fra 34. Selvejergaard, Lovegaard, i Aaker.

1ste Led.

Stamfaderen Hans Low nævnes i 1680erne Ejer af denne Gaard. Om han var lovkyndig og deraf havde faaet Navnet Lov, er der noget der taler for. I al Fald var han en særdeles agtet og anset Mand. Et Bevis herpaa er den Kendsgerning, at Hans Low i Aaker blev anordnet til Værge paa et meget vigtigt Skifte, nemlig afholdt (sluttet) 8. August 1683 efter den paa Skovsholm i Ibsker den 2. December 1682 afdøde Enkefrue Agnetha v. Mühlern, Enke efter den 10. Marts 1673 afdøde Oberst og Kommandant paa Bornholm Michel von Echstejn, af østrigsk Adel. En af Arvingerne i Skovsholmskiftet var Fru Anna Sophia Gjesmand, salig Gottfried Rudolf Rauchhaupts efterlevende Enke, som da boede i Brunsvig og var salig Oberstens Steddatter, men salig Oberstindens kjædelige Datter. Paa hendes Vegne at tilse blev anordnet Hans Low i Aaker, melder Skifteprotokollen. Denne Enkefrue i Brunsvig fik i Arvelod udbetalt 170 Rigsdaler; og Hans Low var altsaa hendes Værge, udnævnt af Skifteretten. Der tales intet om Slægtskab imellem dem. Værgemaalet maa da alene bero paa Hans Lows Anseelse og Kompetance.

I Jordebog af 1689 over bornholmske Gaarde (i Landsarkivet) nævnes han endnu Ejer af 34. Slg. i Aaker. Hans Navn skrives her Hans Loug.

2det Led.

Hans Low havde 4 Sønner, den ældste Christian Hansen Low nævnes Ejer af 34. Selvejergaard, Lovegaard i Aaker, i Jordebog af 1719 i Landsarkivet. Hans Ejerskab var dog kun en midlertidig Besiddelse, idet den yngre Broder Powl Hansen Low, som yngste Søn af Hans Low arvede Gaarden ifølge Bornholms ældgamle Skik og Vedtægt. Han overtog Lovegaard ved Aar 1720, og nævnes Ejer af samme endnu Aar 1737 i Jordebog i Landsarkivet. Her har vi Fornavnet Powl, der siden findes i Slægtens forskellige Led.

Povl Hansen Low paa Lovegaard havde 2 Døtre: Marika og Karen Povlsdatter Lov.

Marika Povlsdatter Lov, der var født Anno 1733, blev gift 1753 til 44.Selvejergaard, Hullegaard i Aaker, med Mathias Hey. Søsteren Karen Povlsdatter Low blev gift med Kaptajn Jens Jørgensen Sonne, Lensbjerregaard, 5.Vornedegaard i Østerlars, Søn af Jens Olufsen Sonne, Kaptajn, Lensgaard, og Karen Povlsdatter Hartwig.

Den 3die Søn af Hans Low hed Hans Hansen Low og boede i 1700-Tallets første Fjerdedel (endnu 1725) paa 20.Selvejergaard, Ørbjerggaard i Østermarie. Han havde en Søn Søren Hansen Low født 4. 12. 1716 paa 20.Selvejergaard. Blev gift 2.11.1754 til 32.Slg. Østermarie, siden kaldet Lundegaard, men da kaldet Lowegaard.

En yngre Søn af Hans Hansen Low hed ogsaa Hans Low og var 1737 Ejer af 20.Selvejergaard.

Den 4de Søn af Hans Low i Aaker hed Peder Hansen Low. Han boede 1719 paa den nævnte 32.Selvejergaard i Østermarie. Hans Søn Michel (Michael) Low ejede denne Gaard Anno 1737.

Fornavnet Michael er ogsaa siden benyttet i Slægten.

En Linie boede ogsaa paa Fløjelegaard, 18.Selvejergaard i Ibsker. Her fødtes 6.11.1737 Ole Lau, Søn af Ole Andersen og Hustru født Lau. Ole Lau ejede og beboede siden 30.Selvejergaard, Brogaard i Østermarie, hvor han døde 25.1.1788, 51 Aar gammel. Hans Søn Hans Lau, Kirkeværge i Østermarie, nævnes Ejer af Gaarden 1803 og 1820.

Fra disse Gaardslægter paa Østlandet nedstammer "Loverne" i Svaneke.

I Rønne findes fra Slutningen af 1700-Tallet Medlemmer af Slægten boende Borgere i Byen, Efterkommere efter Jens Low. 1, Poul Jensen Low og 2, Anders Jensen Low.

1. Poul Jensen Low (Lou) var født 1759. Han nævnes fra 1791 Slagter, og boende i Ejendommen gamle Matrikel Nummer 251 paa Hjørnet af Store Torv og Sct. Mortensgade, den Gaard som nu ejes af Povl Rasch. Poul Low ejer endnu denne Gaard 1810, men 1818 findes han ejende og boende gamle Matrikel Nummer 228a, Sydsiden af Staalegade, den nuværende Smedeejendom. Poul Jensen Low nævnes i disse Aar Konstabel ved Rønne Artilleri. Og da han døde 12.1.1839, 79 Aar gammel, nævnes han afskediget Konstabel.

Han var gift med Gunelle Gorea Low, født 1753, død 5.5.1836, 83 Aar gammel. Hun var, efter det kunstige Mellemsnavn at dømme af Slægten Anker.

Povl Jensen Low og Gunelle Gorea Low havde en Søn Tønnes Povlsen Low. Sømand i Renne. Gift 1821 med Christiane Sofie Torpegaard, Datter af Sømand Jacob Torpegaard.

Tønnes Low overtog ved Aar 1830 sin Svigerfaders Ejendom paa Syd-siden af Vimmelskaflet, gamle Matr. Nr. 88. Tønnes Lau havde tidligere boet i Slippen i Gadens Sydside, gamle Nr. 100^{aaa}.

Tønnes Low og Christiane Sofie Torpegaard havde følgende Børn:

1. Povl Christian Low, født 1.11.1822, døbt 17.11, konfirmeret i Renne Paaske 1837.
2. Jens Peter Low, født 23.9.1825, døbt 18.12, konfirm. 1840.
3. Tønnes Christian Low, født 23.9.1829, døbt 5.11, konfirm. 1844.

Nr. 1. Povl Christian Low, Urmager i Renne, og Elsebeth Andersdatter havde Datteren: Povline Cathrine Marie Lou, født 13.4.1844, død 19.6.1892, gift med Jens Madsen Jensen, født 20.6.1838, død 7.6.1919. Avlsbruger i Aaker. (Gravminde paa Aaker gamle Kirkegaard).

----- 0 -----

2. Anders Jensen Low var født ~~1758~~ 1765. Han nævnes ligesom Broderen 1765 Slagter i Renne. Fra 1805 til 10 ejede og beboede han Ejendommen gamle Matr. Nr. 189 b, der hvor nu Karetmager Larsen bor. Men fra 1818 til sin Død ejede og beboede Slagter Anders Jensen Low gamle Matrikul Nummer 165 paa Hjørnet af Østergade og Stumpegade, nu Sadelmager Larsens Ejendom. Anders Jensen Low døde i Renne 15.5.1846, 81 Aar gammel. Han var gift med Birgitte Ipsen, født 1772, død 16.2.1840, 67 Aar gammel.

Anders Jensen Low og Birgitte Ipsen havde en Søn.

Peder Andersen Lou, født 1803, Skomager i Renne, blev kendt som Ejendomshandler og Byggespekulant. Som Følge af en Benskade kaldtes han almindeligt "halvt Pær Lou". Han var desuden "Bibeklog". Han boede 1827-37 paa Klokkegades Nordside gl. Matr. Nr. 233 e, men siden flere Steder. Endnu i 1870erne har han Sager i Bygningskommissionen, saaledes:

1874, 29. Juli. Andragende fra Landinspektør Lund om Udstykning af Matrikul Nr. 314 tilhørende Skomager Peder Lou. anbefaledes.

1874. 21. Oktober: Skrivelse fra J. S. Pedersen, hvormed følger et Skøde fra P. Low paa den ved hans Hus Matr. 950 beliggende Plads, som er Resten af den i sin Tid saakaldte Ole Skovs Have. (Mellem

Rolighedsgade, Møllegade, Smedegade og Skovgøenget).

1876. 9. August. P. Louw (!) opfører et Udhus.

Peder Andersen Lou blev gift 10.5.1837, 34 Aar gammel, med Elsebeth Pedersdatter, født 1805, Værg Peder Andersen Kure, der var Forlover tilligemed Brudgommens Fader Slagter Anders Lou.

Peder Andersen Lou og Elsebeth Pedersdatter havde følgende Børn:

1. Birgitte Povline Lou, født 9.1.1840, døbt 9.5.
2. Mine Jensine Lou, født 23.7.1842, døbt 16.9.
3. Juliane Marie Louw (!), født 7.7.1845, db. 29.7.

Desuden nævnes i Renne 1796 Urmager Michael eller Morten Lou.

Nylarsker-Familien Lou.

Ifølge Nylars Kirkes Ministerialbog boede paa 4.Selvejergaards Spageregaards Grund i Nylars Udbygger og Slagter Poul Michael Lou, gift med Stine Margrethe Andersdatter.

Deres Datter Elsine Michuline (kaldes senere Nicoline) Lou blev født 20. Januar 1829 og døbt i Nylars Kirke 15. Marts. Hun blev baaret til Daaben af Bodil Mortensdatter paa 26.Selvejergaards, Smedegaards, Grund i Nylars, og Fadder var Mette Mortensdatter paa 20.Selvejergaards, Klintegaards Grund Vestermarie. Mod Sædvane nævnes kun disse to nærværende ved Daaben.

Elsine Nicoline Lou (Lou) flytter ifølge Aaker Kirkebogs Afgangsliste (Datidens "Folkeregister" hos Præsten) 7. Maj 1844, 15 Aar gammel fra Aaker til Renne som Tjenestepige.

Elsine Nicoline Lou flytter ifølge Renne Kirkes Afgangsliste 1845, 16 Aar gammel, fra Renne til København i Tjeneste.

Ifølge Nylars Kirkebog har Poul Michale Lou, 4.Selvejergaards Grund og Hustru Margrethe K. Andersdatter (Navnet skrevet forskelligt) tillige en Søn.

Michael Hansen Lou

født 25. Marts 1833, døbt i Nylars Kirke 28. April. Baaret til Daaben af Christiane Jensdatter paa 21.Selvejergaards, Brandegaards Grund, Vestermarie, Faddere: Karen Jensdatter, samme Sted. Peder Hansen, Gaardejer, 20.Selvejergaard, Klintegaard, Vestermarie; og Mahler West, Gaardejer, 4.Selvejergaard, Spageregaard, Nylars. (Denne sidstes fulde Navn var Lars Johan Mahler West).

Af ovenstaaende Faddere var Bodil og Mette Mortensdatter Døtre af Morten Jensen paa 20.Slg. Grund, Vestermarie. Og Christiane og Karen Jensdatter Døtre af Jens Pedersen, 21.Slg. Grund. Men det kan ikke ses, at der er noget Slægtskab.

Michael Hansen Lau bliver konfirmeret i Nylars Kirke den 3. Oktober 1847. Ved denne Lejlighed faar han sit Skudsmaal indført i Kirkebogen: "God Kundskab og Opførsel". Han er navnt boende paa 33.Selvejergaards, Tingfogedgaards, Parcel, hos Forældrene Poul Lau og Kirstine Andersdatter, og Konfirmanden navnt født i Nylars 25.Marts 1833.

Naar Michael Hansen Lau siden skrev sig C. H. Lau, kommer dette af, at Fornavnet Michael altid forkortedes i daglig Tale til Kål, der kom til at lyde, som om Vedkommende hed Carl. Michael er imidlertid Døbenavnet.

Michael Hansen Laus Daab og Konfirmation skete ved Pastor Niels Grønbsch (døbt i Allinge 19.5.1776, cand.theol. 1799, Katheket i Holmens Kirke i København 16.1.1801, Sognepræst i Rø 28.8.1806, Sognepræst i Nylars 18.4.1821 til sin Død 9.1.1858, en Tid Forstander for det bornholmske Seminarium i Nylars Præstegaard. Gift med Anne Dorothea Petronelle Erasmii).

Michael Hansen Lau var efter eget Sigende i Lære hos Murmester Nasager i Rønne, men maa stadig have logeret hjemme i Læretiden; thi det ses ikke af Kirkebogen, at han har taget nogen Flytteseddel i den Tid. Nasager havde lært i Aarhus og faaet Mesterbrev der, arbejdede siden i Hamborg.

Michael Hansen Lau, Murerlærling, flytter ifølge Nylars Kirkebogs Afgangsliste, 20 Aar gammel den 14. April 1853 fra Nylars til København. Efter 8 Maaneders Ophold i Hovedstaden, melder Kirkebogen, at Michael Hansen Lau, 20 Aar gammel, den 23. Januar 1854 er ankommen fra København til Nylars. Han betegnes nu Murersvend, og har sandsynlig taget Svendepreven.

1874, den 21. Oktober anmelder i Rønne Bygningskommission, at Murer C. H. Lau vil forandre en Halvtagsbygning mod Møllegade til 2 Etage; 6 Alen bred og 6 Alen høj. Vinkel-Tag, $\frac{1}{2}$ Stens Grundmur med 1 Stens Pillere. Da der ikke haves den fornødne Plads, og Bygningskommissionen ikke kan give Tilladelse til at opføre Grundmuren af $\frac{1}{2}$ Stens Mur, kan det ansøgte ikke bevilges. Undertegnet: Olivarius, J. C. Pelle, H. P. Thomsen, H. Wichmann, A. H. Dich, H. P. Midstrup.
Murer C. H. Lau indgaar i Bygningskommissionen den 18. Februar 1876

og deltager i Kommissionens Møder i henved 3 Aar indtil 23. Decem-
ber 1878.

1879, 23. Juli er i Bygningskommissionen Andragende fra Murer Lau
om Tilladelse til at opføre en Kvistetage af Munkeforbandt paa
Kant, samt Fritagelse for Gavlkam. Det første tillades, det sidste
nægtedes.

1884, 16. Januar. Ansøgning fra Murmester C. H. Lau om Dispensa-
tion fra § 21 i Bygningsloven i Anledning af Opførelse af en Bag-
bygning.

Bygningskommissionen 23. Juni 1884:

Et Andragende fra Murer Lau for Høker Laurits Westhes Enke om at
nedbryde Hjørnebygningen paa Matr. Nr. 421 undtagen en Del af
Gaardsiden, der er opført af 1 Stens Muur, og derefter opføre en
2 Etages Bygning med Grundmur til Gaden og Bindingsværk i Vestre
Gavl og øverste Etage til Gaarden. Kommissionen formener, at Fore-
tagendet er en Nybygning og ikke en Ombygning og kan derfor ikke
tillade Bindingsværk i 2den Etage til Gaarden.

1884, 18. Juli. Ansøgning fra Høker L. Wesths Enke om Dispensation
fra § 21 i Bygningsloven i Anledning af Paabygning af en Etage.

----- C -----

Ifølge Nylars Kirkebog blev Pige Bodil Kirstine Lau, født 1824
tjenende i Nylars Præstegaard hos Pastor Niels Grønbech, gift
den 10. September 1842, da 18 Aar gammel, med Ungkarl Lars Jensen
Erland, 28 Aar gammel, paa 39. Selvejergaard, Hakonsgaard, Ringeby,
Vestermarie. Forlovere var Povl Lau i Nylars, og Hans Lau i "Bak-
kerne" i Aaker.

Her ser man Slægtskabet mellem Nylarslinien og den gamle Loue-
slægt i Aaker. "Bakkerne" i Aaker betegner Egnen ved Bakkegaar-
dene, altsaa Syd i Sognet, hvor Lauegaard ogsaa er beliggende.
En anden Hans Lau boede paa Friløkkehuset i Knudsker. Han var
gift med Karen Jensdatter. Hun døde 1840, ved den Lejlighed
holdtes Skifte den 25. November. Der blev i December Maaned holdt
Auktion over 5 Fag Hus til Nedbrydning, samt over Indbo og Be-
sætning. Der var nemlig Aflsbrug knyttet til Ejendommen.

Ovennævnte Bodil Kirstine Lau var Datter af ~~en~~ nævnte Hans Lau
i Aaker. En Søster til hende:

Elsabeth Kirstine Hansdatter Lau var født 1818. Hun flytter 1836
Aar gammel 25.7.1836 fra Aaker til Rønne som Tjenestepige, ifølge

Af-og Tilgangslisterne i de respektive Kirkebøger.

En anden "Laue-Familie" er:

Cecilie Johanne Lov, født c. 1790, flytter 52 Aar gammel den 5. September 1842, tilligemed sin Mand Niels Andreas Munch, Murer, 39 Aar gammel, og Datter Marthine Dorothea Munch, 10 Aar gammel, fra Aakirkeby til Rønne.

En anden, der vistnok ogsaa hørte til Familien, var Ane Kirstine Lau, født c. 1798, død som Enke i Rønne 21. September 1889, 91 Aar gammel. Hun havde været gift med Bager Niels Michael Kofoed.

En anden Person Lau i Rønne, nemlig Sara Lau, nævnes 22.11.1876 at eje Huset Matrikel Nr. 342.

Endelig boede i Klemensker i 1830erne og 40erne 2 Husmænd ved Navn Low, nemlig Jens Lov og Jørgen Lov.

Og i Hasle boede i 1850erne en Snedker Hans Morten Lou. Han var født 1822, Søn af Daglejer Niels Espersen og Hustru Maren Andersdatter. Ingen af Forældrene bar Navnet Lou. Det maa ligge længere tilbage i Slægten.

----- 0 -----